

Kirsten Sonne Harild

**SALLY, GLENN
&
★ VILDE MAXI ★**

MONSTERHAVEN

Illustreret af Jan Solheim

ALVILDA

Fred på Gustenborg?

Kunne det virkelig passe? Var der fred på Gustenborg? Fredelige dage med lys om aftenen og ro om natten? Fred for gøende lærere og for dansende spøgelse? Fred til at læse lektier? Fred til at lege med Betty i skoven og ved vandet?

Det var den 1. december. Det var længe siden, at Sally var gået ned til havet med Betty, for stormene havde raset fra øst i mange dage, og alle klipperne havde været dækket af brusende, sorte bølger. Men i dag var der endelig blikstille, og efter sidste time var de suset af sted for at sidde på den sædvanlige klippe. Den kunne ikke ses fra skolen, og den dannede en perfekt, lille stol til hende og Betty. Der kunne de sidde længe og kigge ud på vandet. På skibene, på fuglene, på horisonten.

Sally strakte sig og strøg blidt det bløde hundeøre, der lå som et lille bølget tæppe ud over hendes knæ.

”Her er skønt, hva’ Betty?” sagde hun.

Betty havde ikke tid til at lytte til Sally. For hun kunne høre nogen snakke oppe i nærheden af vejen. Hun rejste sig op, hendes øjne stod på stilke, hendes ører løftede sig. Og nu fulgte halen med.

Det var nogen, de kendte.

Maximillian var ved at belære Glenn om et eller andet vigtigt. Det gjorde han ofte, og Glenn havde ikke det mindste imod det.

”Og så kan jeg fortælle dig, at verdens længste regnorm lever i Australien. Den kan blive over to meter lang ... Og verdens største græskar blev dyrket i Californien og vejede næsten et ton. Jeg siger dig, det smagte godt. Og hold da op nogle gevaldige prutter, man kunne slå efter sådan en suppegryde tilsat lidt chili og løg. Faktisk gav jeg den gas sammen med den berømte amerikanske skuespiller John Wayne, engang min mor og jeg var ovre for at kigge med på optagelse af en af hans store westerns. Hans var de bedste.”

”Hans westerns?” spurgte Glenn.

”Nej, din odder. Hans prutter. *Farts*, som det hedder derovre.”

”Wow!” sagde Glens lyse stemme. Han anede ikke, hvem John Wayne var, men han havde på fornemmelsen, at han ikke levede længere. Ligesom alle de andre berømtheder, Maximillian altid pralede med at have kendt.

”Men tænk, hvor meget suppe man kan lave af grønsager,” fortsatte Maximillian. ”Jeg stemmer for,

at den have kommer i gang igen. Vi kan dyrke ærter også. Og jordbær, kartofler og gulerødder.”

”Og prutte ud over hele Gustenborg,” grinede Glenn.

”Ja, prutte helt til Rusland, om det skulle være,” sagde Maximillian tankefuldt.

Nu dukkede deres hårtoppe op over klippekanten. Sally sukkede. Freden var forbi.

”Nå, der var du, Sally,” sagde Glenn. ”Maximillian har fået en ide.”

”Lad mig gætte,” sagde Sally. ”Noget med haven?”
De nikkede begge to.

”Vi vil foreslå Køkken-Mona det,” sagde Glenn. ”Hun bliver så glad. Og alle børnene får mange flere vitaminer om vinteren. Og en masse frisk luft, når der skal laves havearbejde.”

”Men er det ikke først til foråret, at man skal så grønsager?” spurgte Sally og rejste sig. Solen var ved at gå ned, og hun var blevet kold bagi.

Maximillian slog ud med armene.

”Jo, men der er jo ikke frost endnu. Jeg har muligvis nogle gamle frø, der egner sig til at blive sået nu. Og tænk på alt det forarbejde, der skal laves. Alle rødder og alt det gamle kvas og brombærkrat skal

fjernes, før vi kan så noget. Vi kan arbejde i hold. Jeg havde tænkt, at vi tre kunne tage det første spade-stik. Og så indvier vi jorden med en lille, højtidelig fest til vintersolhverv. Vi kunne drikke saft af små glas, og jeg kunne klippe et bånd over, ligesom jeg gjorde engang i Skotland, hvor de engelske prinser var med. De havde skotskternede nederdele på, og vi drak kakao af dronningens skotskternede termokande, og ...”

Sally lukkede ørerne.

Hun så køkkenhaven for sig. Den hemmelige køkkenhave, som den blev kaldt på skolen. Hemmelig, fordi frøken Mona aldrig brugte den. Fordi ingen brugte den eller så meget som gik derud. Lige nu var den et sølle syn. Flere års sammenklaskede, mugne og rådne grønsager blandet med gammel skvalderkål og brændenælder lå i lag på jorden. Stikkende brombærgrene og gamle tomatplanter, der var blevet sorte, slyngede sig rundt om et par rustne trillebøve og gjorde vildnisset endnu mere knudret. For længst udtørrede vinranker hang ned fra et gammelt espalier som strittende fangarme, der var parate til at piske en i panden og gribe fat i ens hår, hvis man vovede at gå under det.

Og dertil skulle man lægge ulækre kryb af alle

slags. Frøer, snegle, regnorme, som hoppede op i hår, lommer og underbukser.

Adrk!

Hvem havde lyst til at tage det første spadestik i den hemmelige køkkenhave?

Ikke Sally.

De stod et øjeblik og kiggede ud over vandet. Så brød Glenn tavsheden: "Ahem ... Hvad er solhverv?"

En fin blomsterhave på vej

Sally og Glenn kunne mene, hvad de ville, Maximillian havde besluttet sig for at sætte gang i sine haveplaner under alle omstændigheder.

Næste dag efter den første gang eftermiddagste sjoskede han ud i den hemmelige køkkenhave med et par alt for store gummistøvler og nogle gamle havehandsker på. En spade og en rive og en rosen-saks havde han også med. Og et par gamle træesker, låst med læderbånd og gyldne spænder. Maximillian havde endnu ikke spurgt frøken Mona. Men han var rød i kinderne og fuld af gåpåmod.

Sally og Glenn, som havde hørt ham skramle og gøre sig klar, løb hurtigt ned til spisesalen, hvorfra man kunne kigge direkte ud i haven. Maximillian

havde allerede sat redskaberne op ad muren og stod nu og kløede sig lidt i håret, mens han tænkte over, hvordan han skulle gribe det hele an.

Det så lidt uoverskueligt ud.

Sally og Glenn kiggede på hinanden. Hvad ville skolen sige til projektet? Og skulle de hjælpe deres ven?

”Det er vel okay, at han gør det, selv om han ikke har spurgt?” sagde Glenn.

Sally nikkede. ”Ja, det er det vel. Og han har jo ret. Det ville være sundt og godt for eleverne.”

De kiggede sig omkring. Var der andre end dem, der havde set Maximillian kaste sig over køkkenhaven? Nej, skolen henlå i den sædvanlige eftermiddags-lektie-stilhed. Det var også allerede ved at skumre udenfor. Om lidt gik solen ned, og ingen ville gå ud, hvis de kunne undgå det.

”Vi ses dernede om lidt,” sagde de i munden på hinanden.

De tre venner fik ryddet godt og grundigt op i køkkenhaven. De klippede grene og lugede det meste af jorden fri for gammelt ukrudt. Og Maxi gjorde flere rækker klar til den første afgrøde.

De blev alle tre varme og røde i kinderne af det store fysiske arbejde.

”Det er jo bedre end en gymnastiktime,” sagde Maximillian og fløjtede en glad melodi, som ingen af de andre kendte. ”Og det går jo så friskt fremad, at jeg ikke synes, der er grund til at vente til solhverv. Nu er vi jo varmet op, så lad os komme i gang med at så med det samme.”

Nu åbnede Maximillian de fine trææsker med læderbåndene og fiskede nogle brunlige papirposer frem. De havde sirligt tegnede blomster og russisk håndskrift udenpå.

”Spiselige blomster fra Sankt Petersborgs vældige køkkenparker,” sagde han med ømhed i stemmen og tørrede en lille tåre fra øjenkrogen. ”De skal helst

sås om vinteren, før frosten sætter ind. Cirka ti centimeter nede, står der. *Forbered dig på en medicinbombe.* Vi bliver så sunde alle sammen.”

”Wow, sejt, at du kan læse russisk,” sagde Glenn. ”Og tænk, at der findes frø, man kan putte i jorden om vinteren.”

”Vinterfrø er de bedste,” sagde Maximillian. ”De har vinterens ukuelighed i deres kerne. Og så har man noget at glæde sig til i mørke tider. Det er i sandhed godt mod vintertristhed.”

Sally og Glenn fik lov til at snuse ned i poserne. De lugtede gammelt, syntes Sally, men det var, fordi det var årgangsfrø, der var i dem, sagde Maximillian og hældte fem frø ud i håndfladen. De var sribede og blanke og havde en kraftig skal.

”Se, de ser ikke spor gamle ud,” sagde han. ”Tværtimod virker de livskraftige som bare pokker. Årgangsfrø. De har ikke fået en dråbe fugt i hundrede år.”

De hjalp hinanden med at putte de pænt store frø ned i den sorte, våde jord og dækkede grundigt til igen. De småsnakkede og hyggede sig og følte glæde over at gøre noget godt for skolen.

Ikke et øje kiggede ud ad vinduerne fra den gamle kostskole imens. Sikke en overraskelse, det skulle

blive, når de kunne aflevere de første spiselige blomster til frøken Mona.

Blomsterne var i alle farver, mente Maximillian at kunne huske, og de var som sagt proppe- de med vitaminer og smagte godt til både steg, desser- ter og kager.

De næste dage be- gyndte Sally og Glenn at kunne se, at det faktisk var en meget god ide at så frø om vinteren. De helt særlige russiske blomsterfrø begyndte snart at sætte de fineste små spirer i rækkerne, som Maximillian havde lavet. Hver dag, så snart de havde en pause, gik de tre venner ned og kiggede til dem.

”Wow, det går stærkt,” sagde Maximillian. ”Se, hvor de vokser. Måske skal vi sætte pinde i jorden, så de har noget at klatre op ad.”

De samlede hurtigt en masse lange, stærke pinde og stak dem ned i den sorte, fugtige jord, så de fine,

nye planter ikke skulle knække, hvis der nu kom
snestorm.

Og planterne voksede og voksede.

Men pludselig en dag ...

Det var fredag en uge inde i december. Det havde regnet og sludsneet et par dage, og det var ikke rigtig havevejr, syntes Glenn og Sally, så da de havde gået eftermiddagstur med Betty og afleveret hende hos Grigori, lukkede de sig inde på Sallys værelse for at fejre weekend med to varme kopper kakao og en stak tegneserier.

Maximillian havde ikke kunnet holde sig fra sine planter, og udstyret med en stor regnjakke fra 2. verdenskrig var han straks efter turen gået alene ned til den hemmelige køkkenhave for at holde øje med det hele.

”Har du egentlig hørt, om Maxi er kommet op?” spurgte Sally på et tidspunkt, da der var gået et par timer, og det var blevet mørkt udenfor.

”Næ, faktisk ikke. Han plejer at lave både englehop og sprællemænd, når han kommer ind fra haven,” svarede Glenn. ”Men jeg synes ikke, det har bumpet i gulvet i dag.”

”Jeg fik bare lige en underlig fornemmelse,” sagde Sally og rejste sig.

”Jeg går med,” sagde Glenn og trak sin sweater over hovedet.

Der mødte dem et besynderligt syn, da de kom ned i den mørke køkkenhave. Maximillian sad fast mellem to trillebøre og en masse gammelt brombærkrat, som både Sally og Glenn ellers mente, de havde fjernet for længe siden. Kun den sorte hårtop og hans lysende øjne kiggede frem. Hakke og handsker og gummistøvler lå spredt ud over det hele.

”Øhh ... hvad har du lavet?” spurgte Sally og begyndte at trække brombærkrattet til side. ”Havde vi ikke fjernet det her?”

”Ingenting! Jeg har absolut ingenting lavet, andet end at sidde fast,” sagde Maxi og trak armene fri af krattet. Han rystede på hovedet. En regnorm rutsjede ned i hans hætte. ”Jeg forstår ingenting. Jeg trak bare i den der brombærranke, der pludselig var kommet tilbage. Og så ramlede det hele ned over mig. Hørte I ikke, hvordan det buldrede?”

Sally og Glenn skrævede, så hurtigt de kunne, over det tætte krat og hjalp Maximillian op at stå. De børstede også regnjakken med det ternede uldne for fri for edderkopper og småkviste.

”Buldrede? En brombærranke?” spurgte Sally.

Maximillians knæ rystede lidt. Og hans blik virkede uroligt.

”Skal vi hjælpe dig lidt med at rydde op her? Fjerne grene og sådan noget?” spurgte Glenn.

”NEJ TAK! Lad det bare ligge,” råbte Maximillian højt og begyndte at mase sig igennem krattet. ”Lad det hele ligge. For guds skyld.”

Da de tre venner stod i udkanten af haven igen, vendte Maximillian sig om og stirrede bekymret hen mod det lukkede vildnis.

Sally og Glenn trådte et skridt tilbage og kiggede lige så bekymrede på hinanden.

De havde bare tilbudt deres hjælp. Hvorfor var han nu så mærkelig, ham Maximillian? Og hvorfor virkede det pludselig, som om krattet var vokset, så der nu var mindst lige så tilgroet, som før de ordnede og såede?

Planter kunne da ikke sådan gro løs her midt om vinteren. Jo, de russiske blomsterfrø måske. Men brombær og ukrudt?

Maximillian trak vejret dybt og pustede langsomt ud.

”Jeg ved godt, at det ser mærkeligt ud. Det virker, som om det hele er vokset tilbage. Det er nok, fordi det er ved at blive mørkt. Skygger, I ved. Lad os gå indenfor,” sagde han. ”Jeg giver en kop klokken femte fra Indiens sydligste marker. Den smager af solskin, den smager godt til ingefærbiscuits, og den er god at styrke sig på her i den mørke vinter.”

Og så gik de tre venner ind for at drikke eftermiddagste. Den ene mere mystificeret end den anden.

En meget, meget tidlig morgen. Eller meget sen nat

Dagen efter var det lørdag og meget, meget tidligt og stadig mørkt, da Glenn hørte Maximillian rumstere inde ved siden af.

Glenn stod ud af sengen og sjuskede hen og lagde øret mod væggen. Kunne det virkelig passe? Var Maximillian sur? Det lød faktisk, som om han bandede på et fremmed sprog.

”*Ti cho ebanuti!*” lød det flere gange gennem det lyseblå tapet.

”Hm ...” sagde Glenn til sig selv. ”Hvad kan det mon betyde? *Ebanuti?*” Det lød i hvert fald ikke rart. Det lød, som om der var noget, han var både

forskrækket og vred over. Eller var det et navn?

Ebanuti?

Glenn besluttede sig for at hente Sally. Han skyndte sig i tøjet.

Maximillian var begyndt at larme helt vildt. Det lød, som om han hev bøger ned fra sin reol. De faldt til gulvet med tunge brag ... en efter en.

”Åh nej, han er vist blevet skør,” sagde Glenn og skyndte sig ud ad døren og ned ad trappen til første sal, hvor Sally boede.

”Han siger nogle mærkelige ord. De er i hvert fald ikke engelske. Og han vælter snart sine reoler,” sagde han forpustet, da Sally åbnede døren og kiggede ud med søvnige øjne.

”Tak. Jeg kan høre ham helt hernede,” sagde hun. ”Vi må have stoppet ham, inden han vækker hele skolen.”

De var begge to meget bekymrede. Det der med at blive vækket tidligt lørdag morgen var ikke så populært på Gustenborg. Man sov ikke længe i weekenderne på den gamle kostskole. Men man sov dog en time længere, end man gjorde til hverdag.

Og klokken var kun fire.

”Hvad nu?” spurgte Maximillian en anelse irrite-

ret, da han endelig åbnede døren på klem for dem. ”Det ligner da ikke noget at komme rendende her i pyjamas klokken fire om morgen. Og så på en dag, hvor skolen sover længe? Hvad tænker I dog på? Det er nøjagtig, ligesom dengang min mor og jeg blev vækket for at få at vide, at vi skulle flygte fra det lille palads i Sankt Petersborg. Det er meget ubehageligt at blive forstyrret midt om natten. Man får hjertebanken og hedeture.”

”Øhm ... Undskyld! Det er faktisk dig, der har vækket os,” sagde Sally og prøvede at kigge ind gennem sprækken i døren.

”Nå, ja, det kan vi jo diskutere i en evighed,” sagde Maximillian i et meget voksent tonefald. Han forsøgte at lukke døren. Men det lykkedes Sally at sætte en fod i klemme.

”Maxi, er du sur? Er der noget i vejen? Hvad er det, du leder efter? Du larmer helt vildt.”

Han sukkede og åbnede langsomt døren noget mere. Sally og Glenn kiggede forfærdede ind. Der lå æsker og kufferter og opslåede bøger ud over hele gulvet. En duft af gammelt bibliotek mødte deres næser.

”Nattelæsning,” sagde han stille og satte hænderne i siden. ”Kunne ikke sove.”

”Det er vist mere end nattelæsning, ikke?” sagde Sally og skrævede over to store bøger med tegninger og håndskrevet russisk tekst. ”Der er jo bøger til en hel måned.”

Maximillian nikkede og slog ud med hænderne.

”Okay, okay. Jeg prøver at sætte mig ind i ... havearbejde.”

”Det ligner da ikke ligefrem planter, det der,” sagde Glenn. Han kiggede ned og trådte med sin sutsko på en af de store tegninger. ”Det ligner mere ... et ulækkert uhyre.”

De kiggede alle ned på opslaget. Det var en sort-hvid tegning af et meget mærkeligt og uhyggeligt dyr, som hverken Sally eller Glenn nogensinde havde set før.

”Nååååh. Den dér. Det er bare mit gamle russiske bestiarius,” sagde Maximillian hurtigt og bøjede sig ned og smækkede bogen i med et smæld. ”Det er ligesom jeres tegneserier. Og det lå øverst i kassen.”

”Bestiarium? Det ser godt nok ... spændende ud,” sagde Glenn og kiggede nysgerrigt på det slidte læderomslag.

Sally søgte i sin hukommelse. Bestiarium? Hvad var det nu, det betød?

”Glem det,” sagde Maximillian. ”Jeg kan ikke finde den ... havebog, jeg ledte efter. Nu skal jeg bare rydde op. Og jeg skal være meget grundig, så hvis I venligst vil ...”

”Jeg synes, du skal sove lidt,” sagde Sally. ”Og så kan vi måske gå i haven sammen, når vi har spist morgenmad.”

”Øh ... gå i haven sammen? I viste mig med al ønskelig tydelighed i går, at I ikke er interesserede. Nej! Det må vente. Jeg skal skynde mig at ...” sagde Maximillian.

”Hvad skal du?” spurgte Sally og Glenn i munden på hinanden.

”Rydde op,” sagde Maximillian hurtigt og stillede sig hen foran den anden opslåede bog på gulvet. Hans kinder lyste rødt. Selv i det dunkle lys kunne man se, at der var noget, han prøvede at skjule.

”Kom, vi går nu, Glenn,” sagde Sally og trak i Glenns ærme. ”Og gå så i seng, Maxi. Du opfører dig underligt.”

”Opfører JEG mig underligt? Det er ikke mig, der kommer rendende her midt om natten og vil have svar på alt muligt. Det er ligesom dengang, Grigori forbød mig at køre i tog med den lokale jernbane i Sankt Petersborg, fordi HAN var blevet uvenner med lokomotivføreren ... Som om det er min skyld, at I ikke kan sove.”

Sally og Glenn trak forsigtigt døren i bag sig. De kiggede på hinanden med rynkede pander. Det gav ingen mening. En togtur i Sankt Petersborg for mange år siden? Hvad havde det med noget som helst at gøre? Hvad var det, han havde gang i? De havde da ikke skældt ham ud. De ville bare høre, om han var okay.

”*Shit*, hvor er han hysterisk,” sagde Glenn og rystede på hovedet.

”Hvad er et bestiarium?” spurgte Sally stille.

”Det er sådan et opslagsværk med forskellige bæster og uhyrer,” sagde Glenn hurtigt og åbnede døren til sit værelse. ”Og hans bog handler åbenbart om russiske eksemplarer af slagsen. Han er vist lidt tosset. For det har da intet med haver at gøre.”

Russiske bæster og uhyrer? Sally nikkede godnat i mørket og gled stille ned ad trappen. Hun gik dog ikke ind på sin gang, men smuttede videre nedad til

køkkenet og listede hen til de høje, smalle vinduer, der vendte ud mod køkkenhaven.

Det kunne godt være, at Maximillian var tosset, men hun kunne ikke lade være med at tænke på dagens oplevelse derude i haven. Havde Maximillian ikke set lidt mærkelig og chokeret ud, da de hentede ham? Havde han ikke virket, som om der var sket noget mærkeligt? Og hvorfor havde haven pludselig virket som en tæt jungle? Her midt om vinteren? Kort efter at de havde ryddet op i den?

Hun kneb øjnene sammen og kiggede ud i mørket. Lige nu virkede alt roligt. Det høje espalier og de strittende grene fra de gamle æbletræer tegnede mørke skygger mod himlen. Selv om Sally efter mange aftener i mørke på Gustenborg havde lært ikke at være bange for skygger, gøs hun lidt. Men så rystede hun på hovedet og sagde ”pjat” – og gik så i seng for at sove et par timer mere, inden det blev lyst.

Og uden for i den hemmelige køkkenhave, under de fine planter, som Sally, Glenn og Maximillian havde sat, begyndte jorden at bevæge sig.